

EDUCAȚIA MONTESSORI PENTRU COPII MICI

CUM SĂ-ȚI CREȘTI COPILUL PENTRU A DEVENI
O FIINȚĂ DESCHISĂ SPRE LUME ȘI RESPONSABILĂ

GHID PENTRU PĂRINȚI

SIMONE DAVIES

ILUSTRAȚII DE
HIYOKO IMAI

CUPRINS

CAPITOLUL UNU

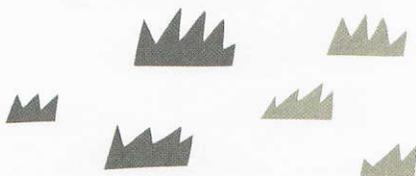
INTRODUCERE

- 10 Să schimbăm felul cum îi înțelegem pe copiii mici
- 12 De ce iubesc copiii mici
- 14 Ce trebuie să știm despre copiii mici
- 16 Creșterea unui copil Montessori
- 18 Cum să folosești eficient această carte

CAPITOLUL DOI

INTRODUCERE ÎN FILOSOFIA MONTESSORI

- 20 Scurt istoric al metodei Montessori
- 21 Educația tradițională versus educația Montessori
- 22 Câteva principii Montessori

ACTIVITĂȚI MONTESSORI PENTRU COPIII MICI

- 32 Activități Montessori pentru o dezvoltare integrală
- 33 Prin ce se caracterizează activitățile Montessori?
- 34 Cum îi prezinți copilului o activitate
- 35 Principii generale de ținut minte
- 39 Cum pregătești o activitate
- 42 Tipuri de activități
  - 42 Coordonarea mână-ochi
  - 45 Muzică și mișcare
  - 47 Viața de zi cu zi
  - 52 Arte și îndemânare
  - 54 Limbaj
- 60 Câteva gânduri despre activitățile în aer liber și în natură
- 62 Jucăriile non-Montessori

CAPITOLUL PATRU

AMENAJAREA CASEI

- 74 Amenajarea de spații în stil Montessori
- 75 Cameră cu cameră
  - 75 Intrare
  - 75 Camera de zi
  - 76 Bucătărie
  - 77 Zona de luat masa
  - 77 Dormitor
  - 78 Baie
  - 78 Zona de activități artistice și manuale
  - 79 Loc plăcut pentru citit
  - 79 Curte
- 81 Principii generale de ținut minte
  - 81 Cum să ai o casă „aerisită”
  - 82 Creează confort
  - 82 Amenajează o locuință eficientă
  - 83 Împarte spațiul între copii
  - 83 Când spațiul e mic
- 84 Importanța mediului de acasă
- 86 O vizită într-un cămin Montessori

CAPITOLUL CINCI

SĂ CREȘTEM UN COPIL DESCHIS LA NOU, CARE SE SIMTE VĂZUT ȘI AUZIT

PARTEA ÎNTÂI

CUM STIMULEZI CURIOSITATEA COPILULUI

- 94 Cinci factori care încurajează curiozitatea
  - 94 Încrederea în copil
  - 95 Un mediu de învățare bogat în stimuli
  - 95 Timpul
  - 95 O bază sigură și solidă
  - 96 Cultivarea sentimentului de uimire
- 96 Șapte principii pentru o ființă umană curioasă
  - 96 Ia-te după copil
  - 97 Încurajează învățarea concretă și participativă
  - 98 Include copilul în viața de zi cu zi
  - 99 Ia-o încet
  - 100 Ajută-mă să mă ajut singur
  - 102 Încurajează-i creativitatea
  - 104 Observă-l

PARTEA A DOUA

ACCEPTĂ COPILUL AȘA CUM ESTE EL

- 107 Arată-i copilului că este important, că are locul lui în familie și că îl accepți așa cum e
- 108 Fii interpretul lui
- 109 Tolerază-i orice emoție, dar nu orice comportament
- 110 Oferă-i feedback, nu laude
- 112 Roluri și etichetări

CULTIVAREA SPIRITULUI DE COOPERARE ȘI A SIMȚULUI RESPONSABILITĂȚII

PARTEA ÎNTÂI

CUM FACI COPILUL SĂ COOPEREZE

- 116 De ce educația Montessori nu folosește amenințări, mite sau pedepse
- 118 Cum rezolvi probleme împreună cu copilul
- 121 Cum implici copilul în luarea deciziilor
- 122 Cum vorbești astfel încât să-l ajuți să asculte
- 124 Cum îți gestionezi așteptările
- 126 Bonus - Scrie un bilet

PARTEA A DOUA

CUM STABILEȘTI LIMITE

- 128 E normal să stabilești limite
- 129 Formulează clar limitele
- 130 Aplică limitele acționând clar și cu bunăvoință
- 133 Acceptă emoțiile negative
- 134 Gestionarea crizelor de nervi
- 136 Ajută-l să îndrepte situația
- 136 Restabilește legătura cu copilul după ce s-a liniștit
- 138 Sfaturi pentru stabilirea limitelor
- 141 Ce e bine să reții despre limite

CAPITOLUL ȘAPTE

SĂ PUNEM ÎN PRACTICĂ

PARTEA ÎNTÂI

RITUALURI ZILNICE

- 144 Un program zilnic
- 146 Obiceiuri și tradiții de familie
- 147 Îmbrăcatul și plecarea de acasă
- 151 La masă
- 155 Somnul
- 158 Spălatul pe dinți

PARTEA A DOUA

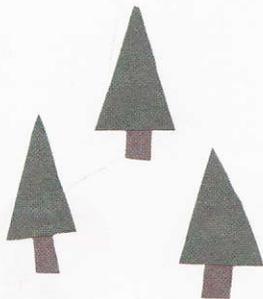
GESTIONAREA SCHIMBĂRILOR

- 159 Renunțarea la pampers
- 162 Despărțirea de suzetă
- 163 Când copilul nu mai e singur la părinți

PARTEA A TREIA

ÎNSUȘIEREA UNOR DEPRINDERI FOLOSITOARE

- 169 Cum împărțim cu alții ce avem
- 170 Cum putem întrerupe un adult
- 171 Deprinderi pentru copiii introvertiți
- 173 Când copilul lovește/mușcă/împinge/aruncă
- 176 Dezvoltarea capacității de concentrare
- 177 Gestionarea stărilor de frustrare
- 178 Când copilul se agață de tine
- 180 Timpul petrecut în fața ecranelor
- 181 Bilingvismul

CUM SĂ FII ADULTUL

- 186 Pregătirea adultului
- 187 Grija de sine
- 188 Cultivă-ți o gândire deschisă spre învățare
- 188 Începe și sfârșește ziua bine
- 190 Fii prezent
- 191 Observația
- 191 Umple rezervorul emoțional - pe al tău și pe al copilului
- 192 Încetinește ritmul
- 194 Fii călăuză copilului tău
- 195 Când casa îți dă o mână de ajutor
- 196 Fii cinstit
- 196 Asumă-ți responsabilitatea pentru viața și alegerile tale
- 197 Învăță din propriile greșeli
- 198 Bucură-te de ceea ce ești acum
- 198 Fii conștient de tine însuși
- 199 Continuă să exersezi

CAPITOLUL NOUĂ

COLABORAREA ÎN FAMILIE

- 202 Cum rămâne cu ceilalți?
- 203 Părinții sunt și ei oameni
- 203 Când copilul preferă un părinte
- 204 Cheia colaborării în familie
- 205 Cooptarea familiei
- 207 Bunici și alte persoane care au grijă de copil
- 208 Conflict în familie
- 209 „Divorț” nu trebuie să fie un cuvânt murdar

CAPITOLUL ZECE

CE URMEAZĂ

- 212 Pregătirea pentru grădiniță
- 213 Anii care vin
- 217 E timpul să schimbăm educația copiilor
- 217 E timpul să facem pace

POVEȘTI ADEVĂRATE

ÎNTÂLNIRI CU FAMILII MONTESSORI

- 220 Australia
  - Kylie, Aaron, Caspar, Otis și Otto
  - Cum „montessorim”
- 221 Mongolia
  - Enerel, Bayanaa, Nimo și Odi
  - Mininimoo
- 222 Canada
  - Beth, Anthony și Quentin
  - Viața noastră Montessori
- 223 SUA
  - Amy, James, Charlotte și Simon
  - Montessori de Midwest
- 224 Familia mea
  - Simone, Oliver și Emma
  - Australia și Țările de Jos
- 225 Sala mea de clasă
  - Jacaranda Tree Montessori
  - Amsterdam, Țările de Jos

RECOMANDĂRI DE LECTURĂ

228 MULȚUMIRI

ANEXĂ

- 232 În loc de una, spune alta
- 234 Unde găsești materiale și mobilier Montessori
- 236 Grădinițele și școlile Montessori
  - 236 Ce să cauți la o grădiniță/școală Montessori
  - 237 Cum arată o zi obișnuită într-o grădiniță Montessori?
  - 238 Educația Montessori e potrivită pentru orice copil?
  - 239 Cum fac copiii trecerea de la o grădiniță/școală Montessori la una tradițională?
- 240 Stări și nevoi
- 242 Rețetă de plastilină
- 243 Activități Montessori pentru copii mici
- 254 Indice

ACTIVITĂȚI MONTESSORI PENTRU O DEZVOLTARE INTEGRALĂ

Adesea, cel mai ușor mod de a introduce metoda Montessori acasă e să începi cu activitățile.

Acestea urmăresc dezvoltarea copilului în toate privințele. Începem prin a-l observa, ca să vedem care-i sunt nevoile, apoi pregătim activități care să satisfacă aceste nevoi.

Iată nevoile copiilor mici: să-și folosească mâinile în diferite moduri (să apuce obiecte, să-și cuprindă mijlocul, să transfere un obiect dintr-o mână într-alta, să care lucruri, să-și folosească amândouă mâinile odată); să exerseze abilități motorii grosiere; să se exprime; să comunice.

Activitățile Montessori pentru copiii mici se împart în cinci mari categorii:

1. coordonarea mână-ochi
2. muzică și mișcare
3. viața de zi cu zi
4. arte și îndemânare
5. limbaj

În anexa cărții vei găsi o listă cu activitățile Montessori pentru copii mici. Vârstele specificate sunt doar orientative. Nu uita să observi copilul, ca să vezi ce activități îi rețin atenția, și dă-le la o parte pe cele prea dificile sau prea ușoare.

PRIN CE SE CARACTERIZEAZĂ ACTIVITĂȚILE MONTESSORI?

Activitățile Montessori **vizează** de obicei o **singură abilitate**. De exemplu, introducerea unei mingi într-o cutie printr-o gaură îl ajută pe copil să-și însușească exact această deprindere. Materialele Montessori diferă astfel de multe jucării de plastic tradiționale care vor să antreneze mai multe deprinderi odată, având o parte în care mingea e împinsă, o parte în care cade, alta care face zgomot și așa mai departe.

Preferăm de asemenea să folosim **materiale naturale**. Copiii mici explorează cu toate simțurile. Materialele naturale, precum lemnul, sunt plăcute la atingere și, în general, sigure, dacă sunt băgate în gură, iar greutatea lor tinde să varieze direct proporțional cu mărimea obiectului. Deși sunt uneori mai scumpe, jucăriile de lemn au adesea o rezistență mai mare și pot fi cumpărate la mâna a doua și apoi date mai departe după ce copilul și-a pierdut interesul față de ele. În plus, depozitarea lor în recipiente făcute din materiale naturale, precum coșurile de nuiele, încorporează în spațiul locuibil elemente confecționate manual și îi dă un plus de frumusețe.

Multe activități Montessori au **un început, un mijloc și un sfârșit**. Copilul poate începe cu o mică parte din întreaga suită de pași și, pe măsură ce crește, va fi capabil să termine *tot ciclul de lucru*, inclusiv să pună obiectul la loc pe etajeră. Are un sentiment de calm în timp ce face o activitate – și de satisfacție, după ce o încheie cu bine. De exemplu, când aranjează flori în glastră, copilului poate să-i placă la început doar să toarne apă și să ștergă cu buretele ce s-a vărsat. Treptat, el va învăța toți pașii și va încheia ciclul de lucru – va umple mai multe vase mici, va aranja toate florile în ele, va pune materialele la locul lor după ce a terminat și va șterge apa scursă pe jos.

Materialele pentru activitățile Montessori sunt **complete**. Pentru copii, e important să poată duce o activitate la bun sfârșit, fiindcă așa simt că dobândesc o deprindere. Pot deveni frustrați dacă, de exemplu, le lipsește o piesă de puzzle. Dacă materialul are vreo piesă lipsă, renunțăm la el.

Materialele pentru activități sunt adesea aranjate în **tăvițe și coșuri** individuale. În fiecare coș, copilul găsește tot ce-i trebuie pentru a duce la îndeplinire sarcina de unul singur. De exemplu, dacă lucrează cu apă, putem avea grijă să includem un burete sau o mânășă de prosop, ca să ștergă ce s-a vărsat.

Copiii ajung să facă bine o activitate prin **repetiție**. Activitatea trebuie să fie exact la nivelul lor de dezvoltare – suficient de solicitantă ca să nu fie prea ușoară, dar nu atât de dificilă, încât să-i facă să renunțe. Îmi place când văd cărligele de rufe cu care sunt prinse de uscător foile de desen – semn că micii mei prieteni s-au străduit să învețe cum să-și atârne picturile la uscat.

Copiii pot să se concentreze uneori doar asupra unei părți dintr-o activitate și s-o repete numai pe aceea. Pot exersa, de pildă, cum să stoarcă un burete sau să umple o carafă cu apă de la robinet. Noi îi urmărim și le dăm voie să repete de mai multe ori partea pe care vor să o deprindă. Până la urmă, vor adăuga și alți pași din activitatea respectivă sau vor trece la o activitate nouă.

Copiii au **libertatea să-și aleagă** activitățile. Spațiile noastre sunt organizate astfel încât să încurajeze această libertate de alegere, oferindu-le un număr limitat de activități pe care ei se antrenează să le ducă la bun sfârșit.

„Sarcina de a preda devine simplă, pentru că nu trebuie să alegem ce să predăm, ci doar să-i punem totul la îndemână pentru a-i satisface apetitul mental. El trebuie să aibă libertate deplină de alegere, și atunci nu are nevoie decât să repete experiența, care va fi marcată, treptat, de o atenție și un interes tot mai mari, pe măsură ce el își însușește cunoștințele dorite.“

Maria Montessori, *To Educate the Human Potential*

CUM ÎI PREZINȚI COPILULUI O ACTIVITATE

La cursurile de formare, educatoarele și profesorii Montessori învață să le arate copiilor cum să desfășoare o activitate în clasă făcându-le o „prezentare“. Într-o prezentare, fiecare activitate e împărțită în etape mici, de la aducerea tăviței pe masă la prezentarea activității pas cu pas și la punerea tăviței înapoi pe etajeră. La cursuri, repetăm prezentarea fiecărei activități de mai multe ori. După aceea, dacă vreunul dintre copii are nevoie de ajutor în timpul orei, cunoaștem activitatea atât de bine, încât putem improviza și interveni pentru a-i oferi exact atât ajutor cât îi trebuie.

Putem folosi aceeași abordare și acasă. Pregătim o activitate, o facem mai întâi complet, apoi o segmentăm în pași mici, pe care îi exersăm ca să vedem cum s-ar descurca și copilul.

Să-l lăsăm pe el să aleagă activitatea care-l interesează și s-o încerce atât cât poate, fără să intervenim. Chiar dacă scapă ceva din mână, mai bine ne stăpânim, ca să vedem dacă reacționează și ridică singur obiectul căzut pe jos. Dacă observăm că se chinuie și e frustrat, putem interveni spunându-i: „Uite!“, după care îi arătăm, lent, cum să răsucescă, de exemplu, capacul unui borcan. Apoi ne putem retrage din nou, ca să vedem cum se descurcă.

Respect pentru oameni și cărți

Iată câteva sfaturi despre cum să-i prezinți copilului o activitate:

- Fă mișcări precise și lente cu mâinile, astfel încât copilul să le observe clar. De exemplu, împarte descheiatul unui nasture în pași mici și arată-i-l pe fiecare cu încetinitorul.
- Evită să vorbești în timpul prezentării; altfel, copilul nu va ști dacă să se uite la tine când vorbești sau la mâinile tale.
- Încearcă să-i arăți de fiecare dată în același mod, ca să-i fie mai ușor să prindă orice pas pe care l-a omis.
- Mânuieste obiectele astfel încât copilul să te poată imita. Folosește, de exemplu, două mâini ca să cari o tăviță, un pahar sau alte obiecte.
- Dacă nu vrea să-l ajuți, s-ar putea să accepte măcar o sugestie verbală de tipul „împinge!” sau „scoate!”. Sau îl poți lăsa să încerce de unul singur, până reușește sau până renunță și reia totul altă dată.

S LOW

H ANDS

O MIT

W ORDS

Prima oară am auzit acronimul SHOW de la Jeanne-Marie Paynel, prietena mea Montessori. E un mod util de a le aminti adulților să-și folosească mâinile cu încetinitorul și să omită cuvintele când le arată copiilor ceva nou.

Copilul poate astfel să „prindă” instrucțiunile mai ușor. Mișcările noastre sunt lente și ușor de urmărit. Dacă le însoțim de cuvinte, copilul nu va ști dacă e mai bine să ne asculte sau să ne urmărească. Așa că rămânem tăcuți, pentru ca el să se concentreze asupra mișcărilor noastre.

PRINCIPII GENERALE DE ȚINUT MINTE

1. Lasă copilul să conducă

Ia-te după ritmul și interesele lui. Dă-i timp să aleagă singur, în loc să-i sugerezi sau să-l dirijezi. Lasă-l să aleagă din activitățile pe care le exersează la momentul respectiv – nici prea simple, nici prea complicate. Ceva care să-l provoace, dar să nu fie atât de dificil, încât să-l facă să renunțe.

2. Dă-i voie să lucreze la o activitate atât cât dorește

Cât timp copilul e concentrat asupra unei activități, e preferabil să nu-l grăbim să termine, chiar dacă alt copil așteaptă la rând. După ce a parcurs-o o dată, întreabă-l dacă nu vrea s-o reia. În felul acesta, îl încurajezi să exerseze și îi dai ocazia să repete și să-și îmbunătățească rezultatele, mărindu-și capacitatea de concentrare.

Ideal ar fi să nu-l întrerupi când e foarte concentrat. Un simplu comentariu îi poate distra atenția de la ceea ce încearcă să facă, și e posibil să abandoneze complet activitatea. Așteaptă până se uită la tine după feedback, intervino pentru a-i oferi ajutor când devine frustrat sau ai grijă să-l rogi, de exemplu, să vină la masă abia după ce a terminat.

3. Evită să-l testezi

Poate că nu ne dăm seama, dar îi testăm pe copiii permanent. „Ce culoare e floarea?“, „Câte mere am în mână?“, „Îi arăți bunicii cum știi să mergi?“

Și eu am procedat la fel când fiul meu era mic. De multe ori îi ceream să facă o demonstrație a noilor abilități deprinse ori să arate ceva. Poate voiam să mă dau mare ori poate să-l împing de la spate să învețe puțin mai repede.

Acum, îmi dau seama că acest gen de îndemn e pentru copil un fel de test, care are, în general, un singur răspuns corect, așa încât, dacă răspunsul lui e greșit, nu ne rămâne decât să-i spunem: „Nu, floarea e galbenă, nu albastră“. Nu-i un mod tocmai grozav de a-i consolida încrederea în el însuși.

În loc de asta, putem continua să numim lucrurile, să-i punem întrebări care să-i ațâțe curiozitatea și să-l observăm ca să vedem ce deprinderi și-a însușit deja și pe care încă le exersează.

Eu am ajuns să testez un copil numai dacă sunt absolut sigură că știe răspunsul corect și că va fi încântat să mi-l dea. De exemplu, dacă a tot exersat identificând obiecte albastre de unul singur, pot arăta cu degetul spre un asemenea obiect, întrebându-l: „Ce culoare are?“, iar el va fi fericit să strige: „Albastru!“.

4. Puneți materialele la loc după ce ați terminat

Când copilul a încheiat o activitate, îl putem îndemna să pună materialele folosite la locul lor pe etajeră. Repetarea acestui gest îl face să înțeleagă că există un început, un mijloc și un sfârșit pentru orice sarcină.

În plus, a pune lucrurile înapoi la locul lor creează ordine și armonie în spațiul de lucru.

Respect pentru oameni și cărți

Copilului foarte mic putem mai întâi să-i arătăm noi unde stau lucrurile și cum să le pună la loc, ca ultimă parte a activității. Apoi, putem începe să le ducem înapoi împreună – el cară o parte, noi, restul. După care putem construi pe această bază, de pildă încurajându-l să le pună la loc singur: batem, de exemplu, ușor cu degetul pe raftul potrivit. Treptat, vom vedea că va face asta tot mai mult de unul singur.

Poate că n-o va face în fiecare zi, așa cum nici nouă nu ne vine să gătim zilnic. În loc să insistăm, mai bine îi spunem: „Vrei să le așez eu în locul tău? Bine, eu duc asta, tu duci cealaltă“.

Până și copiii mai măricei s-ar putea să aibă nevoie de ajutor ca să segmenteze această sarcină în părți mai ușor de realizat. „Hai mai întâi să punem cuburile la locul lor și apoi ne ocupăm de cărți.“

Dacă au trecut la următoarea activitate, eu în general nu le distrag atenția. Așez lucrurile la locul lor singură, arătându-le, prin puterea exemplului, ce trebuie să facă data viitoare. E posibil ca ei să nu ne vadă propriu-zis, dar s-ar putea să ne zărească totuși cu coada ochiului sau să absoarbă inconștient modelul oferit.

5. Arată-i prin exemplu personal

Copilul învață multe observându-ne pe noi și pe ceilalți din jur. Ne putem deci gândi cum va reuși el să facă o anumită activitate și-i putem oferi un exemplu – de pildă, împingem cu amândouă mâinile scaunul sub masă, nu ne așezăm cu fundul pe o masă sau o etajeră joasă și cărăm câte un singur obiect odată.

6. Lasă-l să utilizeze materialele oricum dorește, dar oprește-l când le folosește în mod nepotrivit

Un copil va explora materialele pentru activități în diferite moduri (adesea, neașteptate pentru noi). Nu e cazul să-i limităm creativitatea intervenind, ca să-l corectăm. Dacă nu strică materialele, dacă nu-și face rău sieși sau altcuiva, nu e nevoie să-l întrerupem. Eventual putem să ne notăm în gând și să-i arătăm altă dată cum să le folosească. Spre exemplu, dacă îl vedem că umple o găleată cu stropitoarea, îi putem arăta într-un alt moment, când nu e concentrat la ceva, cum să utilizeze stropitoarea pentru a uda plantele.

Când însă un copil folosește în mod neadecvat obiectele, putem interveni cu blândețe. De exemplu: „Nu pot să te las să lovești cu paharul în fereastră“. Îi putem arăta apoi că paharul se folosește pentru a bea apă din el sau îi putem oferi o altă activitate ca să-și exerseze deprinderea pe care o practica, de exemplu, un joc cu ciocan și cuie sau niște tobe de jucărie.

7. Modifică potrivit dezvoltării lui

Uneori putem modifica o activitate ca s-o facem mai ușoară sau mai dificilă. De exemplu, când copilul nu reușește să introducă formele într-un sortator, putem să le păstrăm pe cele mai simple (de pildă, cilindrul) și să le îndepărtăm pe cele mai complicate. Apoi avansăm treptat, adăugând forme noi pe măsură ce copilul ajunge să se priceapă mai bine.

Uneori, la copiii mai mici, când un set conține mai puține piese, concentrarea copilului crește. Spre exemplu, în clasa mea păstrez de obicei între cinci și opt animale în grajdul de lemn, care e folosit tot timpul. Pe măsură ce copilul crește, putem adăuga și altele.

8. Aranjează materialele pe etajeră gradat, de la ușor la dificil

Aranjând materialele pe etajeră în ordinea dificultății, de la stânga la dreapta, îl ajutăm pe copil să facă trecerea de la simplu la complicat. Dacă o activitate i se pare prea dificilă, se poate întoarce la cea anterioară.

9. Folosește ce ai la îndemână

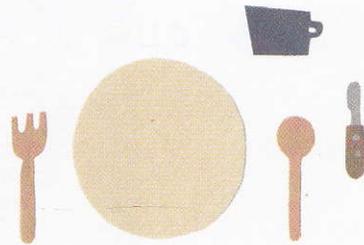
Nu e necesar să cumperi toate materialele prezentate în carte. Scopul descrierii lor este să-ți dea o idee despre genul de activități care trezesc interesul copiilor mici. Multe pot fi făcute cu obiecte pe care le avem deja în casă.

Iată câteva exemple:

- Când copilul e interesat de cum intră o monedă într-un orificiu, în loc să cumperi o jucărie specializată, decupează un orificiu într-o cutie de pantofi și dă-i niște nasturi mari pe care să-i introducă prin el.
- Dacă îi place să înșire lucruri pe o ață, pune-i la dispoziție niște paste de tip penne și un șiret de pantofi înnodat la un capăt.
- Dacă îl interesează să închidă și să deschidă lucruri, spală câteva borcane vechi și lasă-l să le deșurubeze și înșurubeze capacele de câte ori vrea. Dă-i portmonee sau geanți mai vechi, cu diferite tipuri de clapete. Ascunde înăuntru câteva obiecte pe care să-i placă să le descopere.

10. Ai grijă cu obiectele mici sau ascuțite

Activitățile Montessori includ adesea obiecte compuse din părți mai mici sau pot cere folosirea cuțitului și a foarfecii. Asemenea activități trebuie permanent monitorizate. Nu e nevoie să-i suflăm copilului în ceafă, ci doar să-l observăm cu calm, ca să fim siguri că nu se rănește.

CUM PREGĂTEȘTI O ACTIVITATE

Copiii mici aleg de obicei o activitate în funcție de cât de interesant li se pare că arată în momentul respectiv.

Așadar, în loc să așezi pur și simplu materialele necesare pe etajeră, îți recomand să aloci câteva minute pentru a le aranja într-un fel care să-l atragă și mai mult pe copil.

- 1. Expune materialele pe o etajeră.** În loc să le depozitezi grămadă într-o cutie de jucării, e mult mai ușor pentru un copil mic să le vadă dacă expui frumos câteva pe o etajeră.
- 2. Fă-le să arate atractiv.** Când pui materialele necesare pentru o activitate într-un coș sau pe o tăviță, copilului i se vor părea mai interesante. Dacă își pierde interesul față de ele, uneori le poți face mai atrăgătoare schimbând tăvița.
- 3. Arată-i ce trebuie păstrat laolaltă.** Într-un coș sau pe o tăviță, toate materialele stau la un loc. De exemplu, pe tăvița pentru modelat plastilină putem pune un recipient cu plastilină, ustensilele cu care poate fi modelată, tăiată și ștanțată și o acoperitoare ca să protejăm masa.
- 4. Așază totul în așa fel încât copilul să se servească singur.** În zona de pictat putem agăța șorțul de un cârlig pe o latură a șevaletului și o cârpă umedă pe cealaltă latură, pentru șters apa de pe jos, șters pe mâini sau curățarea șevaletului la sfârșit. Putem pune la îndemână un coș cu coli de hârtie albă, din care copilul să se servească singur, și un uscător pliabil cu cârlige de rufe, de care să-și atârne picturile la uscat. Copiii mai mici vor avea nevoie de ajutor în parcurgerea acestor pași, dar, treptat, vor deveni capabili să facă tot mai multe pe cont propriu.
- 5. La sfârșit, adu materialele în starea inițială.** Un puzzle, de pildă, care a rămas asamblat e mai puțin captivant pentru copil decât unul neterminat. Dezasamblează-l înainte să-l așezi la loc pe etajeră. Pune piesele într-un castron, în stânga, și planșa pe care se așază, în dreapta. Urmărirea materialelor de la stânga la dreapta îl pregătește indirect pe copil pentru citit.

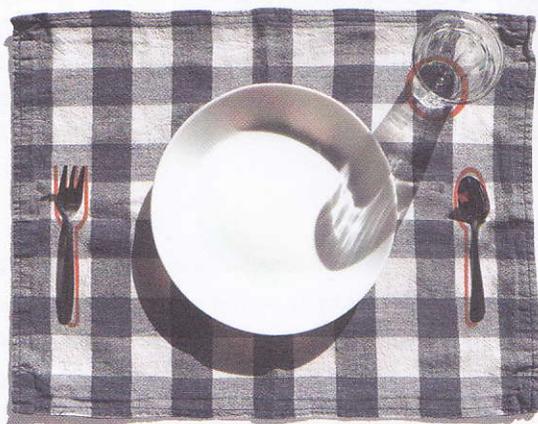
CUM SĂ PREGĂTEȘTI O ACTIVITATE

EXEMPLE

ELEMENTE-CHEIE

- într-o tăviță sau într-un coș
- materiale în starea inițială
- de la stânga la dreapta
- de la ușor la greu
- la înălțimea copilului
- aranjate estetic, pentru a capta interesul copilului
- provocatoare – nici prea ușoare, nici prea grele
- totul la îndemână
- obiecte pe care să le poată mânui singur

NR. 1 ACUARELE

Pune pe o tăviță:

- o pensulă
- un borcan mic cu puțină apă
- o pastilă de acuarele (începe cu o singură culoare, dacă găsești să le cumperi separat, ca să nu le amestece).

Pune-i la dispoziție și:

- o față de masă de protecție
- un bloc de desen (cu foi mai groase)
- o cârpă pentru șters apa și petele de vopsea.

NR. 2 ARANJAREA MESEI

Îi putem arăta copilului cum să pună masa, oferindu-i următoarele:

- un pahar adevărat, suficient de mic ca el să-l poată mânui
- un castronaș sau o farfurie
- o furculiță mică și o lingură (și un cuțit, dacă știe deja să-l folosească).

Pune-i la dispoziție și:

- un șervet sau un suport de protecție pe care sunt indicate locul furculiței, lingurii, cuțitului, farfuriei și paharului.